

Wat viel er te beluisteren op de ALV van ECLoZ | om over het Warmteschap?

Sijtze Brandsma van Energie Samen besprak het onderwerp [Warmteschap](#) tijdens het openbare gedeelte van de Algemene Ledenvergadering van ECLoZ op 11 december 2023. Na een animatiefilmpje over het Warmteschap, een warmtenet opgezet en beheerd door bewoners, schetst Sijtze de huidige situatie: Het toekomstbeeld is positief, maar er zijn ook nog wel wat hobbeltjes. Sijtze maakt vergelijking met Denemarken waar, in tegenstelling tot in Nederland, al van meet af aan warmtenetten zijn aangelegd. In Nederland is dat maar beperkt, toen het gas van Slochteren kwam zijn er individuele aansluitingen gekomen. In grote steden zijn soms wel warmtenetten, maar deze zijn niet in handen van bewoners. Tot op heden is er maar één coöperatief warmtenet in Culemborg, opgezet door het waterleidingbedrijf aldaar en overgenomen door wijkbewoners. Ook bij aanleg warmtenet is de eerste stap: woningen goed isoleren, zodat minder warmte nodig is. In wijken in Nederland staan wel vaak dezelfde huizen, maar door individuele maatregelen die bewoners hebben genomen zijn er toch veel verschillen, niet iedereen in zo'n wijk heeft behoefte aan een warmtenet. Verder moet de opslag geregeld worden: warmwateropslag is veel gunstiger dan opslaan in accu's. Opslag is wel nodig om stabiele levering te kunnen garanderen.

In het kader van het programma [Proeftuin Aardgasvrije wijken](#) lopen er momenteel 10 à 15 initiatieven voor coöperatieve warmtenetten, o.a. in Haarlem en Amsterdam. Netbeheerder Liander is ook bezig met aanleg warmtenetten voor groepen van 250 tot 500 woningen met een luchtwarmtepomp in het midden. Voor het elektriciteitsnet is het niet te doen om te werken met individuele warmtepompen. De meest efficiënte oplossing moet gezocht worden.

Als 40% van de woningen in de wijk op een warmtenet is aangesloten, is een warmtenet niet rendabel. De investering is dan een groot probleem. Ter vergelijking: In Denemarken is 80% op het warmtenet aangesloten, waarvan 80% coöperatief beheerd wordt. O.a. omdat de aanwezige netwerken al deels zijn afgeschreven zijn de kosten daar laag, ca. € 80 per maand. Het warmteschap mag geen winst maken, dus slechts de kostprijs wordt doorberekend. Er wordt goed gekeken hoe dit in Denemarken georganiseerd is om er hier in Nederland voordeel mee te doen. Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat heeft een ontwikkelfonds van 25 miljoen euro

beschikbaar gesteld voor 25 buurtwarmteprojecten. Dit fonds is in beheer bij Energie Samen. Gaandeweg moet het rendabeler worden om warmtenetten aan te leggen en zullen er ook steeds meer komen.

Waar staan we nu? Zonder medewerking van netwerkbedrijven lukt het niet om een goede prijs te bereiken. Er zit wel beweging bij de netwerkbedrijven. Langetermijn financiering was altijd moeilijk, maar daar zit ook beweging. Het werk moet met alle partijen gezamenlijk georganiseerd worden in buurten van 400 tot 600 woningen. De buurten moeten wel willen. Windcoöperaties zijn goede partners voor financiering, daar is geld en bereidheid. Bij een Wijkuitvoeringsplan moet de nadruk ook liggen op besparen en isoleren en van daaruit werken aan buurtwarmte. Naar aanleiding van vraag van een van de aanwezigen over de warmtebron, antwoordt Sijtze dat een lucht-water warmtepomp redelijk in de wijk inpasbaar is. In [Haarlem](#) is gekozen voor een klein gebouwtje in de wijk met verzamelpomp, de huizen hebben een water-water warmtepomp. Gevraagd naar de mogelijkheden van een waterstofnet antwoordt Sijtze dat dit duur is voor een relatief lagere temperatuur. Andere oplossingen zijn goedkoper. Gevraagd wordt naar de verschillen tussen Denemarken en Nederland en wat te doen om op ook zo'n gunstige prijs uit te komen als de Denen? Dit is op dit moment onderwerp van onderzoek. Bekend is wel dat als uitvoerende partijen beter samenwerken er veel voordeliger gewerkt zou kunnen worden. Zo heeft Heijmans laten weten 50% goedkoper te kunnen werken als samenwerking beter georganiseerd is. Alex van der Haring van de Besparingswerkgroep verwijst naar de pilotwijk Pannenhoef waarbij hij betrokken is. Zit nu in de fase van mensen aanzetten tot besparen en isoleren. Sijtze bevestigt de opmerking uit de zaal dat als mensen al maatregelen hebben getroffen ze mogelijk niet geïnteresseerd zijn in deelname in het warmtenet. Als leidingen in bepaalde wijk al lang geleden zijn aangelegd en afgeschreven dan is er toch noodzaak tot vernieuwen, misschien dan meer interesse.

Een van de aanwezigen vraagt zich af of het mogelijk is de mestkelders van niet meer in bedrijf zijnde boerderijen te gebruiken als opslagbassin. Meest ideaal is als daar dan nog huizen omheen gebouwd zouden kunnen worden.

Vraag uit de zaal of in Denemarken ook voorzien wordt in warm water? Ja, soms, maar vaak ook via een eigen elektrische boiler. Er worden allerlei mogelijkheden gebruikt en na onderzoek moet worden geëvalueerd wat het beste werkt.

Wat gebeurt er als de Amercentrale gaat sluiten? RWE overweegt de leiding door te trekken naar industriegebied Moerdijk. Maar doordat bedrijven zelf

ook steeds meer verduurzamen komt er minder warmte vrij wat een risico in de levering met zich meebrengt.

Moet de gemeente niet het initiatief nemen als er geen betaalbare oplossing is? Centrale regie is wel nodig, maar gewaakt moet worden voor een top-down proces. Wel kan een eis neergelegd worden om in nieuwbouwwijken met een warmtenet te gaan werken.

Hiermee wordt het onderwerp Warmteschap afgesloten. Bert dankt Sijtze Brandsma voor zijn interessante en leerzame verhaal.